

Surun kohdatessa

Opas hautausjärjestelyihin

KOKKOLAN
suomalainen seurakunta

Sisällys

Sinulle surussasi	3
Kuoleman tapahduttua.....	4
Saattohartaus eli ulosveisuu.....	4
Hautauslupa.....	4
Suruliputus.....	4
Hautajaisjärjestelyt.....	5
Kirkkoherranvirastossa.....	5
Hautausmaan toimistossa.....	5
Hautustoimistossa.....	5
Hautaustavat.....	6
Arkkuhautaus; siunaaminen Marian kappelissa.....	6
Arkkuhautaus; siunaaminen kirkossa.....	6
Tuhkahautaus; siunaaminen kappelissa tai kirkossa.....	6
Hautapaikka.....	7
Kuolinilmoitus.....	8
Raamatunlauseita kuolinilmoitukseen.....	9
Hautaan siunaaminen.....	10
Virret.....	10
Istumajärjestys.....	11
Siunauskaava.....	12
Kukat.....	12
Hautaan saatto.....	13
Tuhkaaminen ja maahan laskeminen.....	14
Muistotilaisuus.....	15
Kynttilä poisnukkuneille.....	15
Kirkkoon kuulumattoman hautajaiset.....	16
Hautamuistomerkit ja hautojen hoito.....	16
Kuolinpesä ja perunkirjoitus.....	17
Muistilista hautajaisten järjestelyyn.....	18
Yhteystietoja.....	19
Mistä apua suruun?.....	20

Sinulle surussasi

Olet menettänyt läheisesi. Hänen kuolemansa voi koskettaa ja järkyttää sinua syvästi. Vaikka olit ehkä osannut odottaa kuolemaa, se saattoi silti tulla yllätyksenä. Kuoleman herättämiin ajatuksiin ja tunteisiin et voinut valmistautua.

Suru on ihmisen terve ja luonnollinen tapa kohdata menetys. Jokaisella ihmisellä on oma tapansa surra. Jonkun on helppo itkeä, toisella itkun aika tulee myöhemmin. Surun kestoa, syvyyttä ja sen vaatimaa aikaa ei voida ennakoida. Ole surussasi itsellesi armollinen ja kunnioita tunteitasi.

Seurakuntasi haluaa tämän kirjasen avulla auttaa sinua siunaus-tilaisuuden, hautauksen ja muiden kuolemaan liittyvien käytännön asioiden järjestelyissä. Voitte tehdä kaikki järjestelyt kiireettömästi ja yhdessä seurakunnan työntekijöiden kanssa.

Hautajaisten järjestämisessä ei ole olemassa yhtä ”oikeaa” tapaa, vaan omaisten toivomukset otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon.

Kristillinen hautaan siunaaminen ja hautauskäytännöt kertovat jo itsessään kristillisen seurakunnan uskosta. Kuolema ei ole kaiken loppu, vaan portti Jumalan iankaikkiseen elämään.

Jeesus Kristus, Vapahtajamme, voitti kuoleman ylösnousemisellaan ja valmisti tien valtakuntaansa. Kristittyinä saamme luottaa Raamatun

lupauksiin siinä, että kuoleman rajan takana on jo monia rakkaita meitä odottamassa.

Jeesus sanoo: ”Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole.”
Joh. 11:25-26

Kuoleman tapahduttua

1) Saattohartaus eli ulosveisuu

Läheisen kuoltua voidaan viettää omaisten pyynnöstä saattohartaus, jota Kokkolassa kutsumme ulosveisuiksi. Hartaus sisältää virsilaulua, raamatunlukua, rukousta ja jäähyväisten jättämistä.

Rukoushetki pidetään tavallisesti vainajaa noudettaessa sairaalan kappelissa. Rukoushetken voi johtaa sairaalapappi, seurakuntapappi, koulutettu seurakuntalainen tai joku vainajan läheisistä.

2) Hautauslupa

Hautaaminen edellyttää hautauslupaa. Kun ihminen kuolee sairaalassa tai muussa laitoksessa, omaiset saavat hautausluvan hoitohenkilökunnalta. Jos läheisesi on kuollut kotona, ota yhteyttä terveyskeskukseen kuoleman selvittämiseksi ja hautausluvan saamiseksi.

Hautauslupa toimitetaan vainajankuljetuksen yhteydessä hautausmaan toimistoon/krematorioon (yhteystiedot s. 19). Jos kuolema tapahtuu tapaturmaisesti, poliisi ottaa yhteyden omaisiin ja tarvittaessa opastaa järjestelyissä.

Lähiomainen saa halutessaan tiedon vainajan kuolinsyystä lääkäriltä tai Tilastokeskuksesta. Seurakunnalle ei tule tietoa kuolinsyystä.

Tapaturmatilanteissa poliisi vastaa vainajan kuljetuksesta, muissa tapauksissa omaiset voivat sopia siitä hautaustoimiston kanssa.

3) Suruliputus

Kuolinpäivänä vainajan kotitalon lippu pidetään puolitangossa vuodenajan mukaisesti liputusajan loppuun. Usein myös vainajan työpaikalla liputetaan. Suomen lippu nostetaan puolitankoon viemällä lippu ensin ylös ja laskemalla se sitten kolmanneksen verran alaspäin.

Hautauspäivänä on tapana liputtaa vainajan kodissa ja muistotilaisuuspaikassa. Tällöin suruliputetaan kello 8:sta alkaen. Siunaustilaisuuden päätyttyä nostetaan lippu kokosalkoon. Myös virallisena liputuspäivänä suruliputetaan.

Hautajaisjärjestelyt

Hautajaisjärjestelyt käynnistyvät asioimalla

1) kirkkoherranvirastossa

Kokkolan suomalaisen seurakunnan kirkkoherranvirastossa sovitaan:

- hautaan siunaamisen aika ja paikka. Siunaaminen voi tapahtua siunauskappelissa, kirkossa, sairaalan kappelissa tai haudalla
- siunaamisen toimittava pappi
- muistotilaisuuden pitopaikka
- sanomakellojen soitto
- sunnuntai, jolloin vainajaa muistetaan jumalanpalveluksessa

2) hautausmaan toimistossa

Hautausmaan toimistossa sovitaan hautapaikan varauksesta.

3) hautaustoimistossa

Kokkolassa on useita yksityisiä hautaustoimistoja, joista voit valita. Hautaustoimistossa sovitaan arkusta tai uurnasta sekä vainajan kuljetuksesta.

(Yhteystiedot s. 19)

Huom! Jos omaiset haluavat katsoa vainajaa ennen siunausta, sopikaa siitä hyvissä ajoin hautaustoimiston kanssa. Siunauksen jälkeen arkkua ei enää avata.

Hautaustavat

Arkkuhauta; siunaaminen Marian siunauskappelissa

Hautaan siunaaminen tapahtuu useimmiten Marian siunauskappelissa. Arkku on valmiina siunauspaikalla, samoin kukkalaitteet, jotka omaiset ovat tilanneet ennalta siunaustilaisuuteen.

Saattoväen päällysvaatteet säilytetään kappelin eteistiloissa, josta ne noudetaan siunaustilaisuuden päätyttyä. Tämän jälkeen kantajat asettuvat paikalleen ja arkku siirretään saatossa haudalle.

Suntio opastaa omaisia tarpeen mukaan. Omaisten on hyvä sopia etukäteen käytännön järjestelyistä kaikkien niiden kanssa, jotka ovat osallisena hautaan siunaamisessa.

Arkkuhauta; siunaaminen kirkossa

Jos hautaan siunaaminen tapahtuu kirkossa, omaiset kantavat arkun kirkkoon noin 15 minuuttia ennen siunaustilaisuuden alkua. Tilaisuuden päätyttyä omaiset siirtävät arkun joko kantaen tai arkkuvaunua käyttäen vainajien kuljetusautoon. Vainaja siirretään autolla saatossa hautausmaalle.

Suntio opastaa omaisia tarpeen mukaan. Omaisten on hyvä sopia etukäteen käytännön järjestelyistä kaikkien niiden kanssa, jotka ovat osallisena hautaan siunaamisessa.

Tuhkahauta; siunaaminen kappelissa tai kirkossa

Hautaan siunaaminen on tuhkahautauksessa samanlainen kuin arkkuhautauksessa. Jos siunaustilaisuus on Marian siunauskappelissa, tilaisuuden päättyessä vainajan arkku jää kappeliin ja saattoväki lähtee muistotilaisuuteen. Jos hautaan siunaaminen tapahtuu kirkossa, siunaustilaisuuden päätyttyä arkku siirretään takaisin vainajien säilytystilaan.

Hautaustoimisto toimittaa arkun myöhemmin krematorioon. Kun uurna on toimitettu seurakunnalle, tuhka tai tuhkauurna voidaan haudata muisto- ja sirottelulehtoon, urnahautaan tai arkkuhautaan. Urnahautaan tai arkkuhautaan haudattaessa omaiset voivat olla läsnä hautauksessa. Muisto- ja sirottelulehtoon hautauksen suorittaa seurakunnan suntio ilman omaisia.

Hautapaikka

Kokkolan seurakuntayhtymän ylläpitämät Marian ja Annan hautausmaat sijaitsevat Laajalahdentien varrella. Elisabethin hautausmaa sijaitsee Vaasantien varrella.

Kokkolalainen voi tulla haudatuksi jollekin näistä hautausmaista riippumatta siitä, minkä Kokkolan seurakuntayhtymän seurakunnan alueella hän kuollessaan oli kirjoilla. Myös ulkopaikkakuntalaiselle vainajalle voi lunastaa hautapaikan näiltä hautausmailta voimassa olevan hinnaston mukaan.

Seurakunta huolehtii hautojen avaamisesta, peittämisestä ja haudan kunnostuksesta hautauksen jälkeen. Näistä seurakunta veloittaa voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

Haudalla on hallinta-aika. Hautaoikeus luovutetaan 30 vuodeksi, ja se alkaa haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Hautaoikeutta voi myöhemmin jatkaa.

Haudassa voi olla yksi tai useampi vierekkäinen hautapaikka.

Uutta hautapaikkaa hankittaessa sitä voi käydä etukäteen katsomassa hautausmaalla. Sovi tapaamisaika etukäteen soittamalla hautausmaan toimistoon (yhteystiedot s. 19).

Hautapaikka- ja hautausmaksut päätetään vuosittain. Rintamatunnuksen omaaville ja heidän puolisolleen hautapaikka on ilmainen.

Kuolinilmoitus

Läheisen kuolemasta voidaan ilmoittaa sanomalehdessä.

Ennen hautausta julkaistavalla ilmoituksella tiedotetaan kuolemasta ja esitetään kutsu siunaustilaisuuteen.

Ilmoitus on mahdollista julkaista myös hautauksen jälkeen, jolloin voidaan samalla kiittää osanotosta.

Ilmoituksen laatimisesta voi sopia sanomalehden kanssa.

Kuolinilmoitus sisältää tavallisesti seuraavat tiedot:

- vainajan perhesuhteet (esim. mieheni, tyttäreni) ja ammatti tai arvonimi

- vainajan koko nimi, syntymäaika ja -paikka sekä kuolinaika ja -paikka

- Kuolinilmoituksessa omaiset voidaan haluttaessa mainita koko nimellä.

- Ilmoitukseen voi liittää raamatunlauseen, virrensäkeistön tai muun sopivan tekstin.

- Jos kuolinilmoituksessa on kutsu siunaus- ja muistotilaisuuteen, niiden aika ja paikka kerrotaan selvästi.

Rakas puolisoni ja isämme

**Matti Artturi
KARHU**

s. 5.3.1932 Kirvu
k. 7.5.2018 Kokkola

*Herra, kädelläsi,
uneen painan pään,
kutsut ystäväsi lepäämään.
Käsi minut kantaa
uuteen elämään,
ikirauhan antaa, valoon jään.*

Kiittäen ja kaivaten

**Selma
Minna ja Jari perheineen
Eero ja Päivi
Taru ja Veikko**

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että rakkaamme siunataan Kaarlelan kirkossa perjantaina 25.5. klo 14. Siunaustilaisuuden jälkeen muistotilaisuus Kokkolan seurakuntakeskuksen Alasalissa.

Raamatunlauseita kuolinilmoitukseen

Jeesus sanoi: ”Minä olen
ylösousemus ja elämä.
Joka uskoo minuun, saa elää,
vaikka kuoleekin, eikä yksikään,
joka elää ja uskoo minuun,
ikinä kuole.”

(Joh. 11:25-26)

Hänen armonsa meitä kohtaan
on voimallinen,
ja Herran uskollisuus
pysyy iankaikkisesti.

(Psalmi 117:2,
v. 1938 suomennos)

Herra on minun paimeneneni,
ei minulta mitään puutu.
Hän vie minut vihreille niityille,
hän johtaa minut vetten ääreen,
siellä saan levätä.

(Psalmi 23:1-2)

Minun Isäni kodissa on
monta huonetta - enhän minä
muuten sanoisi, että menen
valmistamaan teille asuinsijan.

(Joh. 14:2)

Herra, sinun kädessäsi ovat
elämäni päivät.

(Psalmi 31:16)

Minun päiväni olivat määrättyt
ja kirjoitetut kaikki sinun
kirjaasi, ennenkuin ainoakaan
niistä oli tullut.

(Psalmi 139:16,
v. 1938 suomennos)

Ja hän pyyhkii heidän silmistään
joka ainoan kyynelen.
Kuolemaa ei enää ole,
ei murhetta, valitusta eikä vaivaa,
sillä kaikki entinen on kadonnut.

(Ilm. 21:4)

Hautaan siunaaminen

Hautaan siunaaminen on kirkollinen toimitus. Siinä omaiset osoittavat kunnioitusta, huolenpitoa ja surua menetettyään läheisen ja rakkaan ihmisen. Hautaan siunaamistoimitus koostuu

- raamatunluvusta ja rukouksesta
- puheesta ja siunaussanoista
- virsistä ja muusta musiikista

Tavallisesti vainajan omaiset keskustelevat papin kanssa ennen hautauspäivää. Keskustelussa puhutaan yleensä vainajan elämänvaiheista ja persoonasta, siunaustoimituksen kulusta sekä muistotilaisuuden luonteesta.

Kokkolassa on käytäntönä, että pappi ja mahdollisuuksien mukaan myös kanttori osallistuvat muistotilaisuuteen, mikäli omaiset niin toivovat.

Virret

Omaiset voivat sopia virsistä papin kanssa. Toimituksen musiikista vastaa kanttori, jonka kanssa on syytä keskustella, mikäli omaisilla on erityis-toivomuksia musiikin suhteen.

Siunaustilaisuudessa lauletaan virsikirjan virsiä. Seurakunnan tiloissa pidettävässä muistotilaisuudessa voidaan laulaa muita vainajalle ja omaisille rakkaita hengellisiä lauluja.

Seuraavassa on lueteltu joitakin siunaustilaisuuteen sopivia virsiä. Niiden sanoma voi lohduttaa surun keskellä.

- 30 Maa on niin kaunis
- 146 Rauhan saivat pyhät Herran
- 243 Tiet kaikki kerran kulkee
- 248 Jeesus, joka lempeänä
- 338 Päivä vain ja hetki kerrallansa
- 341 Kiitos sulle, Jumalani
- 343 Voisinpa Jeesuksestani nyt laulaa
- 368 Jeesus matkakumppani on mulla
- 376 Sinua, Jeesus, rakastan
- 377 Sun haltuus, rakas Isäni

388 Jeesus, johdata tiemme kulkua
 396 Käyn kohti sinua, oi Herrani
 397 Kun on turva Jumalassa
 464 Kuin oksat vihannoivat
 499 Jumalan kämmenellä
 541 Yö synkkä on jo hälvennyt
 548 Tule kanssani, Herra Jeesus
 555 Oi Herra, luoksein jää
 557 Sinun luoksesi, Jeesus
 563 Ilta on tullut, Luojani
 564 Aurinko vaipuu mailleen
 617 Taivaassa, ratki taivaassa
 621 Matkamiehen mieli palaa
 625 Jeesus elää, turvani
 626 Tuolla taivaan asunnoissa
 631 Oi Herra, jos mä matkamies maan
 632 Nyt ylös, sieluni, mullasta nouse

Vuodenaikoihin sopivia virsiä ovat esimerkiksi:

- talvella 576
- keväällä 620, 498
- kesällä 244
- syksyllä 249

Virsikirjan virret on ryhmitelty osastoittain. Hautajaisiin sopivia virsiä on ainakin seuraavissa osastoissa: *Kristuksen kärsimys ja kuolema, Pääsiäinen ja Pyhäinpäivä*. Myös *Hautaus* sekä *Kuolema ja iankaikkeisuus* -osastot sisältävät hautajaisiin sopivia virsiä.

Istumajärjestys

Omaiset istuvat Marian kappelissa niin, että vainajan lähimmät sukulaiset istuvat etummaisen penkkirivin keskellä ja muut vapaasti, mutta niin, että saattoväki on mahdollisimman lähellä vainajaa.

Kirkossa voidaan perinteisen tavan mukaan istua niin, että vainajan omaiset ja sukulaiset asettuvat takaa katsoen oikealle puolelle ja ystävät sekä työtoverit vasemmalle puolen.

Siunauskaava

Hautaan siunaaminen toimitetaan *Kirkkokäsikirjan* kaavan mukaisesti. Kaavasta keskustellaan papin kanssa hautajaisia valmisteltaessa. Musiikista keskustellaan kanttorin kanssa. Siunaava pappi huolehtii siunaustilaisuuden etenemisestä ja ilmaisee selvästi omaisille siunauksen aikana, milloin saattoväki nousee seisomaan ja milloin lausutaan yhteen ääneen.

Jos omaiset tahtovat lukea siunauskaavaan liittyvän raamatunkohdan, siitä voi sopia papin kanssa.

Kukat

Seppeleiden ja kukkien laskeminen arkulle ja haudalle on kristillinen perinne ja vertauskuva. Seppäle on iankaikkisuuden symboli, kukat muistuttavat elämän katoavaisuudesta.

Kokkolassa on tapana laskea kukat sen jälkeen, kun siunaava pappi on lausunut *Herran siunauksen* ja sitä seuraava virsi tai musiikkiesitys päättyy. Kukat voidaan laskea myös alkusoiton jälkeen ennen ensimmäistä virttä tai vasta haudalla.

Omaiset laskevat kukkalaitteensa ensimmäisinä. Vanhan perinteen mukaan lähin omainen laskee kukkansa arkun pääpuoleen, vainajan sydämen puolelle. Lähisukulaisia seuraavat muut sukulaiset, työnantaja, järjestöt ja ystävät.

Kukkalaitteiden laskijat astuvat vuorotellen arkun ääreen, seisovat hetken hiljaa ja joku heistä lukee tervehdyksen. Tämän jälkeen kukkalaite lasketaan arkun sivulle. Hetken hiljentymisen jälkeen seppeleen laskijat kääntyvät lähiomaisiin päin, kumartavat ja palaavat paikalleen.

Jos samaa kukkalaitetta laskemassa on useita saattajia, voidaan menetellä niin, että osa saattajista käy laskemassa kukat arkulle ja muut nousevat seisomaan kukkalaitteen laskun ajaksi omalla paikallaan.

Kukkien laskemisen jälkeen lauletaan virsi.

Hautaan saatto

Kun siunaustoimituksen päätösvirsi on laulettu, pukeudutaan päällysvaatteisiin, noudetaan kukat arkun luota ja valmistaudutaan hautaussaattoon.

Arkkuhautauksessa tarvitaan tavallisesti kuusi kantajaa. Arkku saattaa olla yllättävän painava, mikä on otettava huomioon kantajia valittaessa. Kantajina ovat yleensä lähisukulaiset tai ystävät. Läheisimmät kantavat arkkua pääpuolesta. Kantajien paikoista on hyvä sopia etukäteen. Siunaustoimituksen päätyttyä kantajat asettuvat arkun ympärille päällysvaatteisiin pukeutuneina.

Vainaja kannetaan loppusoiiton aikana jalkopää edellä saattovaunuun.

Jos siunaus tapahtuu Marian siunauskappelissa, kantajat vievät arkun haudalle saattovaunulla. Suntio kulkee hautaussaatossa ensimmäisenä. Hänen jälkeensä tulee arkku kantajineen. Lähiomaiset seuraavat arkkua saattueena.

Jos siunaus tapahtuu kirkossa, arkku siirretään hautausmaalle hautaus-toimiston vainajan kuljetusautolla.

Haudalle tultaessa suntio ohjaa arkun laskemisessa hautaan. Vanhan kristillisen tavan mukaan vainaja haudataan siten, että hänen kasvonsa ovat itään päin. Itä ymmärretään ylösnousemuksen suunnaksi.

Kun arkkua lasketaan hautaan, saattajat ottavat lakin pois päästään. Kantajat ottavat lakin pois päästään laskettuaan arkun hautaan ja jäävät hetkeksi haudan äärelle.

Omaiset voivat peittää hautaa enintään sen verran, että arkku peittyy. Asiasta sovitaan hautausjärjestelyjen yhteydessä. Haudan peittämisen aikana voidaan laulaa virsiä. Jos hautaa ei luoda umpeen heti, se peitetään kannella. Tällöin hautausmaan henkilökunta peittää haudan myöhemmin, yleensä seuraavana arkipäivänä.

Kukkalaitteet viedään haudan päälle. Lähiomaiset laskevat kukkalaitteensa hautakummulle ensin, sen jälkeen muu saattoväki käy laskemassa omat kukkalaitteensa vapaassa järjestyksessä. Tämän jälkeen lauletaan virsi.

Lopuksi joku omaisista kutsuu saattoväen muistotilaisuuteen.

Tuhkaaminen ja maahan laskeminen

Hautaan siunaaminen on tuhkauksen yhteydessä samanlainen kuin arkkuhautauksessa.

Siunaustilaisuuden päättyessä esitetään kutsu mahdolliseen muistotilaisuuteen. Jos siunaustilaisuus on Marian siunauskappelissa, tilaisuuden päättyessä vainajan arkku jää kappeliin ja saattoväki lähtee muistotilaisuuteen. Jos hautaan siunaaminen tapahtuu kirkossa, siunaustilaisuuden päätyttyä arkku siirretään takaisin vainajien säilytystilaan.

Tuhkahautauksessa ei tarvita kantajia. Siunaustilaisuuden jälkeen omaiset vievät kukkalaitteet haudalle, johon vainajan tuhka sijoitetaan. Toimintatavasta on hyvä keskustella hautausjärjestelyjen yhteydessä.

Tuhka tai tuhkaurna voidaan haudata arkkuhautaan, urnahautaan, muistolehtoon tai sirottelulehtoon.

Urnan laskeminen urna- tai arkkuhautaan tapahtuu erikseen sovittuna aikana. Omaiset noutavat urnan Marian kappelista ja hautaavat sen seurakuntayhtymän työntekijän avustuksella hautaan.

Kirkkokäsikirjassa on erityinen maahan kätkemisen kaava, jota voidaan tilaisuudessa noudattaa. Jos omaiset toivovat tilaisuuteen pappia, siitä sovitaan etukäteen.

Annan hautausmaalla on erillinen urnahauta-alue. Urnahauta-alue eroaa muistolehdosta siten, että urnahauta-alueella haudat ovat erillisiä ja niiden sijainti on tarkasti omaisten tiedossa. Urnahauta-alueen haudoille saa pystyttää erillisen muistomerkin.

Annan hautausmaalla sijaitsee myös muistolehto ja sirottelulehto. Muistolehtoon vainajan tuhka kätketään urnassa ja sirottelulehtoon ilman urnaa. Omainen ei voi olla paikalla, kun hautausmaan työntekijä kätkee tuhkan muisto- tai sirottelulehtoon. Muistolehtoon tai sirottelu-lehtoon kätketyn tuhkan sijainti on vain seurakunnan tiedossa, eikä sitä kerrota omaisille.

Annan hautausmaan muistolehtoon ja sirottelulehtoon haudatuille on mahdollista hankkia nimilaatta yhteiseen muistokiveen kiinnitettäväksi (ks. kuva). Seurakuntayhtymä hoitaa nimilaattojen hankinnan ja asennuksen.

Nimilaatan tilauksen voi tehdä Annan hautausmaan toimistolla tai seurakuntayhtymän taloustoimistossa.

Muistotilaisuus

Siunaustoimituksen jälkeen vietetään yleensä muistotilaisuus. Se voidaan järjestää seurakunnan tiloissa. Muistotilaisuuspaikka sovitaan kirkkoherran-virastossa samalla, kun sovitaan siunauksen toimittamispaikasta.

Muistotilaisuus voidaan pitää seuraavissa seurakunnan tiloissa (suluissa tilaan mahtuva henkilömäärä):

Seurakuntakeskuksen Alasali (100; ei käytössä kesä-heinäkuussa)
Seurakuntakeskuksen Yläsali (200)
Seurakuntakeskuksen Mikael-sali (100 istumapaikkaa) ja kahvio (60 pöytäpaikkaa. Tilat yhdistämällä 140 pöytäpaikkaa).
Kaarlelan seurakuntakodin Anders-sali (200) ja ruokasali (85)
Kaarlelan seurakuntakodin Anna-sali (100) ja kahvio (48)
Kaarlelan seurakuntakodin Martta-sali (40)
Ykspihlajan seurakuntasali (80; ei käytössä kesä-elokuussa)
Lähetyssoppi (30), Jylhänrinne (30)

Seurakunnan tiloissa järjestettävästä muistotilaisuudesta peritään tilavuokra ja laskutetaan pöytäliinoista voimassa olevan hinnaston mukaan.

Muistotilaisuuden tarjoilusta voi pyytää tarjouksen seurakuntayhtymän pitopalvelulta tai yksityiseltä palveluntarjoajalta.

Muistotilaisuudessa on tapana lukea adressit, laulaa virsiä, pitää puheita ja muistella vainajaa. Muistotilaisuudessa voi olla myös laulu-, musiikki- ja lausuntaesityksiä. Omaiset suunnittelevat muistotilaisuuden ohjelman ja neuvottelevat siitä etukäteen papin kanssa.

Kynttilä poisnukkuneille

Hautaan siunaamista seuraavana sunnuntaina vainajan muistolle sytytetään kynttilä Kokkolan kirkossa toimitettavassa messussa.

Omainen voi ilmoittaa kirkkoväärtille ennen messun alkua, jos hän haluaa sytyttää kynttilän itse. Kun esirukoilija lukee vainajan nimen esirukouksen yhteydessä (saarnan jälkeen), kirkkoväärti tai omainen sytyttää kynttilän.

Hautauskeskustelun (s. 10) yhteydessä voidaan keskustella kynttilän sytyttämisestä.

Kirkkoon kuulumattoman hautajaiset

Kirkkoon kuulumaton vainaja haudataan seurakunnan hautausmaahan. Seurakuntayhtymä on velvollinen osoittamaan hautapaikan vainajalle, jonka kotikunta oli kuolinhetkellä seurakuntayhtymän alueella.

Kirkkoon kuulumattoman vainajan omaiset voivat halutessaan kääntyä seurakunnan kirkkoherranviraston puoleen keskustellakseen mahdollisuudesta kirkolliseen hautaan siunaamiseen.

Kirkkojärjestyksen mukaan kirkkoon kuulumaton henkilö voidaan siunata hautaan, jos omaiset tai muut vainajan hautauksesta huolehtivat henkilöt sitä pyytävät. Siunausta ei kuitenkaan toimiteta, jos vainaja on selvästi ilmaissut tahtovansa toisin tai jos pappi sielunhoidollisessa keskustelussa tai muulla tavoin saamansa käsityksen nojalla katsoo, ettei kirkolliseen hautaan siunaamiseen ole riittäviä perusteita.

Hautamuistomerkit ja hautojen hoito

Haudalle on tapana hankkia muistomerkki: hautakivi, risti tai veistos. Seurakunta ei edellytä muistomerkin hankintaa, eikä sen hankkimisella ole aikarajaa.

Ennen muistomerkin hankintaa tulee selvittää, minkä kokoinen ja tyylinen se voi olla. Hautausasiakirjoista selviää, millaisia ohjeita muistomerkeistä on annettu sille alueelle, missä hauta sijaitsee. Uusien hautamuistomerkkien hyväksymisestä vastaa hautaustoimen päällikkö.

Vanhaan sukuhaudaan haudattaessa omaisten tulee sopia seurakunnan kanssa reunakivien ja muistomerkin siirtämisestä.

Omaiset voivat hankkia hautausoimistosta väliaikaiseksi merkiksi haudalle valkoisen puuristin, jossa on vainajan nimi.

Omaiset ovat vastuussa haudan hoidosta. He voivat huolehtia siitä itse tai antaa haudan hoidon seurakunnan tehtäväksi.

Kokkolan seurakuntayhtymällä on hautainhoitorahasto, joka ottaa korvausta vastaan hoitaakseen hautoja. Haudanhoitosopimus tehdään seurakuntayhtymän taloustoimistossa.

Omaisten on poistettava hautaamisen yhteydessä haudalle lasketut kukkalaitteet touko-syyskuussa 14 päivän ja muulloin 30 päivän kuluessa. Sen jälkeen seurakunnalla on oikeus poistaa kukkalaitteet.

Kuolinpesä ja perunkirjoitus

Kuolinpesän osakkaat voivat hoitaa kuolinpesän omaisuutta yhdessä. Tällöin omaisuudesta määrääminen edellyttää kaikkien osakkaiden yhteistä päätöstä.

Kuolinpesällä tulee olla pesänhoitaja. Viranomaiset sekä pankit ja Posti edellyttävät pesänhoitajan toimikelpoisuutta. Jos pesänhoitaja on vainajan lähisukulainen, hänen toimikelpoisuutensa voidaan selvittää henkilötodistuksen ja aluekeskusrekisteristä tilattavan sukuselvityksen avulla.

Kuolinpesän hoitaja maksaa käytettävissä olevista varoista hautajaisiin kuuluvat menot. Hautajaisiin liittyvät maksut kuuluvat kuolinpesän ensisijaisesti hoidettaviin kustannuksiin.

Perunkirjoitus on tilaisuus, jossa käydään läpi vainajan varat, velat, perilliset ja testamentin saajat. Perunkirjoitus on toimitettava kolmen kuukauden sisällä kuolemasta. Perunkirjoituksen toimittamisvelvollisuus kuuluu ensisijaisesti sille kuolinpesän osakkaalle, jonka hallussa vainajan omaisuus on, yleensä leskelle.

Perunkirjoitukseen on kutsuttava vainajan puoliso, perilliset ja yleis-testamentin saaja tai saajat. Jotta asianosaiset saavat luotettavasti tiedon perunkirjoituksesta, on varmin tapa lähettää kutsu kirjallisena, saantitodistuksella varustettuna.

Perunkirjoitusta varten tarvitaan virkatodistukset, joista ilmenee vainajan perilliset. Perunkirjoituksessa tarvittavat virkatodistukset voi tilata aluekeskusrekisteristä.

Jos pesän osakas epäilee, että pesän asioita ei hoideta asianmukaisesti, hän voi tehdä käräjäoikeudelle hakemuksen pesän omaisuuden luovuttamisesta pesänselvittäjän hallintaan. Pesä on syytä luovuttaa aina pesänselvittäjän hallintaan, jos tiedossa olevat velat ylittävät pesän varat.

Kuukauden kuluttua perunkirjoituksesta on perukirjasta toimitettava yksi kappale vainajan kotipaikan verotoimistoon perintöveron määräämistä varten.

Muistilista hautajaisten järjestelyyn

- ☐ Hautauslupa, joka saadaan terveydenhoitohenkilökunnalta
- ☐ Suruliputus
- ☐ Kuolinuutinen lehteen (omainen tai hautaustoimisto hoitaa)
- ☐ Yhteydenotto vainajan kotiseurakunnan kirkkoherranvirastoon, jossa sovitaan:
  - ☐ Hautaan siunaamisen aika ja paikka
  - ☐ Siunauksen toimittava pappi ja kanttori
  - ☐ Muistotilaisuuden paikka
  - ☐ Sanomakellojen soitto
  - ☐ Vainajan muistaminen jumalanpalveluksessa
- ☐ Käynti hautausmaan toimistossa hautapaikan varausta varten
- ☐ Hautautavan valinta
- ☐ Kuolinilmoitus lehteen (ei välttämätön)
- ☐ Hautaukseen liittyvät asiat:
  - ☐ Arkku tai uurna
  - ☐ Vainajan kuljetukset
  - ☐ Kukat
  - ☐ Kantajat
- ☐ Muistotilaisuuden järjestäminen
  - ☐ Paikka
  - ☐ Ohjelma
  - ☐ Tarjoilu
- ☐ Ilmoitus Kansaneläkelaitokselle etuuksien lakkauttamisesta
- ☐ Hautamuistomerkki ja haudan hoito
- ☐ Kuolinpesä ja perunkirjoitus

Yhteystietoja

Kokkolan suomalainen seurakunta

Läntinen Kirkkokatu 17, 67100 Kokkola

Virasto on avoinna ma-pe klo 9-13

Kirkkoherranvirasto, p. 06 8296 880

Puhelinvaihte p. 06 8296 111

Kokkolan aluekeskusrekisteri

p. 06 8296 261, keskusrekisteri.kokkola@evl.fi

Aluekeskusrekisteri palvelee puhelimitse arkisin klo 9-15

Virkatodistuksen tilaus: tilaavirkatodistus.fi

Hautausmaiden toimistot

Seurakuntamestari ja suntio neuvovat ja opastavat hautausasioissa sekä antavat tietoa haudoista ja niiden lunastushinnoista.

Annan ja Marian hautausmaat

Kaaritie 1, 67100 Kokkola

Seurakuntamestari ja suntio, ma-to klo 9-14, p. 050 3147 482.

Elisabethin hautausmaa

Elisabetintie 42, 67700 Kokkola

Seurakuntamestari ja suntio, ma-to klo 9-14, p. 050 3147 478.

Krematorio

ma-pe 8-15, p. 050 3147 477, kokkola.krematorio@evl.fi

Muut hautaamisen liittyvät asiat

Seurakuntayhtymän taloustoimisto, 2. krs

Hautaustoimen toimistosihtööri, p. 050 3147 296

hautaustoimi.kokkola@evl.fi, haudanhoidot.kokkola@evl.fi

Tietoa nettisivuilla

Tämä opas hautausjärjestelyihin löytyy myös netistä:

kokkolansuomalainenseurakunta.fi/hautajaiset

Krematorio: kokkolanseurakuntayhtyma.fi/hautausmaat/tuhkaus

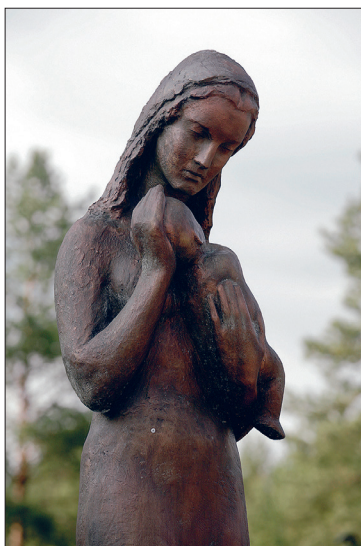
Hautausmaiden esittely: kokkolanseurakuntayhtyma.fi/hautausmaat/kokkola

Mistä apua suruun?

Suru vaatii aikaa. Kun hautajaiset ja käytännön asioiden järjestelyt ovat ohi, surulle jää enemmän aikaa ja tilaa. Menetyks koettelee niin henkisiä kuin fyysisiäkin voimavaroja. Sureva ihminen tarvitsee usein kuuntelijaa.

Omaiset ja ystävät ovat tärkeitä kuuntelijoita. Myös seurakunnan työntekijät voivat olla apuna kuuntelemassa ja keskustelemassa.

Kokkolan suomalaisessa seurakunnassa järjestetään vuosittain sururyhmiä. Lapsensa menettäneille ja itsemurhan tehneiden läheisille on myös omia sururyhmiä. Sururyhmien alkamisesta tiedotetaan *Kokkola*-lehdessä, ja niistä voi myös tiedustella seurakunnasta.

*Niin kuin äiti lohduttaa lastaan,
niin minä teitä lohdutan.*

Jes. 66:13

Kuvanveistäjä Kalervo Kallion
Äiti ja lapsi -patsas Annan hautausmaalla.

Kuva: Tapio Ruotsalainen